

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

V rámci vývoje současné podoby jednotné měny zemí Eurozóny je možné rozlišit čtyři základní období charakterizující počátky a rozvoj měnové integrace. První období je možné nazvat jako období mezivládní spolupráce a datuje v období 1958 - 1970. V tomto období byly měnové politiky jednotlivých zemí koordinovány v rámci fungování Bretton-Woodského měnového systému.

- <http://revue.kpol.ff.ucm.sk/archiv/2005/3/svobodova.pdf>

Druhé období je možné nazvat jako období užší spolupráce 1971-1990, v průběhu kterého je možné za významné milníky řadit:

- 07/1978 summit Evropské rady v Brémách – založení Evropského měnového systému
- 06/1988 Výbor expertů (v čele prezident Evropské komise Jacques Delors)
- 7. října 1970 byla zveřejněna **tzv. Wernerova zpráva**, podle které musel být stanoven pevný harmonogram, splněna hospodářská konvergence a současně neodvolatelnost směnných kurzů s navázáním na dolar s cílem omezit volatilitu vzájemných kurzů evropských měn
- zrušena konvertibilita dolaru a následně se systém z Bretton-Woods rozpadl. Došlo k devalvaci dolaru a s ním spojený systém fixních kurzů se změnil na systém kurzů plovoucích.
- Had v tunelu

- <http://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/movies/html/index.cs.html>

- Z důvodů neúspěšnosti „hada v tunelu“ a potřeby stabilizace měnových kurzů, představil předseda Komise Roy Jenkins v říjnu 1978 **nový projekt Evropského měnového systému (EMS)**, který začal fungovat dne 13. března 1979. Projekt byl založen na dohodách mezi jednotlivými národními

centrálními bankami. Součástí primárního práva ES se stal až v roce 1987 díky schválení Jednotného evropského aktu.

<http://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/movies/html/index.cs.html>

Euro je jednotná měna Evropské měnové unie.

Od 1. ledna 1999 ji přijalo 12 členských států, a to: Belgie, Německo, Španělsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Rakousko, Portugalsko a Finsko. K nim se od 1. ledna 2001 přidal dvanáctý stát, Řecko, 2007 Slovinsko, 2008 Malta, Kypr, 2009 Slovensko, 2011 Estonsko

Název euro zvolily hlavy států a vlád na zasedání Evropské rady v Madridu v prosinci 1995. Výjimku ze zavedení eura si vyjednala Velká Británie a Dánsko. Švédové zavedení eura odmítli v referendu v září 2003.

- Derogace

- http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/clanky_rozhovory/media_2008/cl_08_080922a.html

TOC – teorie optimálních měnových oblastí

Autorem tradiční teorie optimálních měnových oblastí je profesor R. Mundell, který je studentům znám zejména jako jeden z autorů tzv. IS-LM-BP modelu, ve kterém se snažil zdůraznit vliv zvoleného kurzového režimu na účinnost fiskální a monetární politiky v otevřené ekonomice.

- Shrnutí života a díle prof. Mundella

- http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/clanky_rozhovory/media_2012/cl_12_121024_tomsik_cep.html

Grafické znázornění teorie optimálních měnových oblastí vychází z modelu AD AS v otevřené ekonomice.

- Změna preferencí spotřebitelů – poptávkový asymetrický šok
- Pokles AD ve Francii, růst AD v Německu

- Trvalý charakter šoku – pokles HDP ve Francii, růst HDP v Německu vlivem změny preferencí
- Růst nezaměstnanosti Francie – pokles u v Německu

Která ekonomika je na tom lépe? Francie vs. Německo

Německo – cenová nestabilita!

Měnová unie – Německo ani Francie nemohou využít vlastní monetární a kurzovou politiku – existují automatické vyrovnávací mechanismy k nastolení rovnováhy u obou zemí?

Dle prof. Mundella existují dva vyrovnávací mechanismy – mobilita pracovní síly a flexibilita mezd. V případě flexibility mezd by dle OCA mělo dojít k poklesu mzdových požadavků ve Francii (růst nezaměstnanosti) a k růstu mzdových požadavků v Německu. Snížení cen ve Francii povede k růstu konkurenceschopnosti francouzského zboží v Německu – růst exportu – růst AD, pokles AD v Německu. V případě druhého přizpůsobovacího mechanismu by se nezaměstnaní z Francie stěhovali do Německa – ve Francie pokles transferů. Pokud by pracovníci migrovali pouze za prací, velkou část příjmu by utráceli jejich rodiny ve Francii – růst AD.

Strategie zavedení jednotné měny – dokumenty konvergenční program – vyhodnocení konvergenčních kritérií

- http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xbcr/euro/Vyhodnoceni_Maastricht_2012_.pdf

Obecný závěr spočívá ve vhodnosti přijmout jednotnou měnu v okamžiku, kdy přínosy budou převyšovat potenciální náklady.

Přímé přínosy zavedení eura:

- omezení kurzového rizika (zde zmínit a připomenout studentům problematiku otevřené ekonomiky, definovat měnový kurz, devalvace revalvace měny vs. depreciace a apreciacie, kurzové režimy výhody a nevýhody), příklad zavedení eura a čerpání prostředků ze strukturálních fondů
- snížení tzv. transakčních nákladů – finanční náklady, administrativní náklady

- nižší náklady obstarávání kapitálu – vývoj úrokové míry – zde srovnat pozici ECB a ČNB!
- vyšší transparentnost cen – srovnatelnost cen, možnost nákupu zboží výhodně v jiném členském státě EU – ostatní náklady – např. dopravní.

Přímé náklady zavedení eura:

- ztráta autonomní měnové politiky – definovat cíle měnové politiky, nástroje, vliv změny úrokových sazeb na ekonomiku, vliv deprecie měny – politika ČNB – listopad 2013, rozebrat šokové zasažení české ekonomiky např. pokles poptávky po automobilech – ČNB může ekonomiku podpořit změnou úrokové sazby nebo kurzovými intervencemi – v případě jednotné měny by však musela ECB depreciovat euro, případně měnit útokovou míru v eurozóně – pokud by byla šokem zasažena ČR, případně jen malá skupina zemí eurozóny je tento krok ECB nepravděpodobný.

K přijetí jednotné měny je nutné splnit tzv. konvergenční kritéria

- **Celkový dluh** veřejného sektoru nesmí dlouhodobě překročit **60 % HDP**.
- **Rozpočtový deficit** veřejného sektoru nesmí dlouhodobě překročit **3 % HDP**.
- **Míra inflace** (cenová hladina) po dobu jednoho roku před posuzováním nesmí nepřekročit míru inflace tří členských států s největší cenovou stabilitou o více než 1,5 %.
- **Dlouhodobé nominální úrokové míry** nesmí o více než dva procentní body přesáhnout úrokové míry tří členských států s nejlepší cenovou stabilitou.
- Po dobu posledních dvou let musí být bez vážného napětí dodržováno stanovené **flukтуаční pásmo dané měny** v Evropském měnovém systému (ERM).

- http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xbcr/euro/Vyhodnoceni_Maastricht_2012_.pdf

LACINA, Lubor a Petr ROZMAHEL. Euro: ano-ne?. 1. vyd. Praha: Alfa Nakladatelství, 2010, 319 s. ISBN 978-80-87197-26-4.

SYCHRA, Zdeněk. Jednotná evropská měna: realizace hospodářské a měnové unie v EU. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2009, 291 s. ISBN 978-80-210-5082-2.

KÖNIG, Petr; LACINA, Lubor; PŘENOSIL, Jan. Učebnice evropské integrace. 2. vyd. Brno : Barrister & Principal, 2007. 402 s. ISBN 978-80-7364-044-6.

ODEHNAL, Jakub; POP Martin. Hospodářský systém Evropské unie: (úvod do problematiky): studijní text. Vyd. 1. Brno: Univerzita obrany, 2011, 86 s. ISBN 978-80-7231-800-1.